

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie

Kwidzyn, 31.03.2026 r.

OCENA OBSZAROWA STREFY ZAOPATRZENIA W WODĘ WODOCIĄGU CZARNE GÓRNE ZA ROK 2025 NR 15/HK/2026

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie działając na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. 2024 r. poz. 416), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2024 r. poz. 757) w związku z § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r. poz. 2294) oraz na podstawie sprawozdań z badań wody z wodociągu sieciowego Czarne Górne wykonanych w 2025 roku dokonał ogólnej oceny jej jakości pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym.

Woda w badanym zakresie warunkowo odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Jednostką odpowiedzialną za jakość wody w w/w wodociągu jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Gardei z siedzibą przy ul. Sportowej 13A, 82-520 Gardeja. Wodociąg sieciowy Czarne Górne uzdatnia wodę pobieraną z ujęć głębinowych. Proces uzdatniania wody oparty jest na napowietrzaniu wody, filtracji oraz dezynfekcji lampą UV. Wodociąg sieciowy Czarne Górne zaopatruje w wodę miejscowości: Czarne Dolne, Czarne Górne, Jaromierz, Klecewo, Pawłowo, Przęsławek, Trumieje, Wilkowo, Wraclawek - łącznie 1 626 mieszkańców. Średnia w ciągu roku dobową produkcja wody wynosi 293 m³/dobę.

Monitoring jakości wody prowadzony jest przez podmiot odpowiedzialny za jakość produkowanej wody oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kwidzynie, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Próbkę wody do badań laboratoryjnych pobierane są w punktach zgodności na sieciach wodociągowych według przyjętego harmonogramu. Zgodnie z § 4 ust. 1 cyt. rozporządzenia punktem, w którym woda musi spełniać wymagania, zwanym punktem zgodności jest w przypadku wody dostarczanej z urządzeń wodociągowych – punkt czerpalny zlokalizowany najbliżej przed wodomierzem głównym lub przyłączem wodociągowym, a w przypadku braku możliwości poboru wody w tym miejscu, z zaworu używanego zwykle do pobierania wody, w szczególności w budynkach użyteczności publicznej lub budynkach zamieszkania zbiorowego lub w budynkach mieszkalnych, w stosunku do którego przedsiębiorstwo wodociągowe zadeklarowało spełnienie wymagań określonych w przepisach. Ponadto, zarządca wodociągu pobiera próbki wody do badań na stacji uzdatniania wody. W ocenianym okresie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie weryfikował wywiązywanie się Zakładu Gospodarki Komunalnej w Gardei z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz obowiązkami wynikającymi z działań podejmowanych w związku z pojawiającymi się przekroczeniami badanych parametrów.

W roku 2025 ocenie poddano łącznie 89 prób wody uzdatnionej, z których 36 nie spełniało wymagań obowiązujących przepisów:

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kwidzynie
ul. Chopina 40 | 82-500 Kwidzyn
+48 55 279 38 15
adres e-mail: psse.kwidzyn@sanepid.gov.pl
adres e-Doręczeń: AE:PL-25004-48195-BEJFF-22

Miejsce poboru	Ilość pobranych prób	Ilość prób uległych
stacja uzdatniania wody Czarne Górne	20	16
w punktach zgodności na sieci wodociągowej	69	20
łącznie	89	36

W wyniku analiz stwierdzono przekroczenia następujących parametrów:

parametr	Pobór w punkcie	Wartości oznaczone	wartość parametryczna
żelazo	stacja uzdatniania wody	280-6376 µg/l	200 µg/l
	na sieci wodociągowej	210-1728 µg/l	
mangan	stacja uzdatniania wody	103-990 µg/l	50 µg/l
	na sieci wodociągowej	185-430 µg/l	
mętność	stacja uzdatniania wody	4,5-40 NTU	akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian; zalecany zakres wartości do 1 NTU”
	na sieci wodociągowej	1,51-7,5 NTU	
jon amonowy	stacja uzdatniania wody	0,71 mg/l	0,5 mg/l
bakterie grupy coli	na sieci wodociągowej	1 jtk/100ml	0 jtk/100ml
ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C	na sieci wodociągowej	>300	bez nieprawidłowych zmian; zaleca się aby ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C nie przekraczała 200 jtk/1ml w kranie u konsumenta

Bardzo wysokie przekroczenia manganu, żelaza i mętności zostały odnotowane w próbach pobranych w okresie końca czerwca i lipca 2025 r. i związane były z wystąpieniem awarii na stacji uzdatniania wody Czarne Górne. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie każdorazowo po otrzymaniu sprawozdań z badań wydawał komunikaty o jakości wody. Zarządca wodociągu wraz z Gminą Gardeja informował konsumentów o jakości wody poprzez rozpowszechnianie ww. komunikatów oraz podejmował działania naprawcze mające na celu dorowadzenia jakości wody do właściwych parametrów. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie 13.08.2025 r. wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Czarne Górne oraz nakazującą doprowadzenie jakości wody w zakresie manganu, żelaza i mętności do wartości zgodnych z obowiązującymi przepisami w terminie do 31.01.2026 r. Wraz z decyzją wydane zostały ocena o jakości wody oraz komunikat o warunkowej przydatności wody z wodociągu Czarne Górne. Powyższą decyzją zobowiązano Zarządcę m. in. do wzmożonego nadzoru nad jakością wody w zakresie parametrów warunkowo dopuszczonych (manganu, żelaza, mętności) i mikrobiologicznych oraz przedstawiania sprawozdań z badań do tut. Organu. Zakład Gospodarki Komunalnej w Gardei wywiązywał się z nałożonych nakazów.

W czasie trwania decyzji Gmina Gardeja przeprowadziła remont stacji uzdatniania wody w Czarnem Górnem włącznie z wymianą urządzeń uzdatniających, która poskutkowała doprowadzeniem jakości wody do wartości parametrów zgodnych z obowiązującymi przepisami.

Przekroczenia parametrów pozostających poza obszarem decyzji warunkowo dopuszczającej wodę do spożycia przez ludzi, tj. jon amonowy, bakterie grupy coli oraz ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C miały charakter miejscowy, incydentalny i krótkotrwały.

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę przekroczonych parametrów z uwzględnieniem ich wpływu na zdrowie konsumentów.

Żelazo i mangan są parametrami wskaźnikowymi jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które mają istotne znaczenie ze względu na akceptowalność wody i nie stanowią potencjalnego zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Obecność żelaza i manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia w nadmiernych ilościach wykazuje tendencje do wytrącania się w formie trudno rozpuszczalnych osadów o rdzawo-brunatnej barwie, co wpływa na wzrost barwy i mętności oraz zmianę smaku i zapachu wody. Ponadto zawyżone zawartości żelaza i manganu mogą w dłuższym okresie powodować przebarwienia ceramiki sanitarnej, pranych tkanin czy powierzchni mających długotrwały lub stały kontakt z wodą.

Zawyżona **mętność** wody może być spowodowana obecnością zarówno substancji organicznych jak i nieorganicznych, albo ich kombinacją. Mętność jest wskaźnikiem potencjalnej obecności zanieczyszczeń, które mogłyby mieć wpływ na zdrowie człowieka. Wysoka mętność w wodzie może być powiązana z obecnością wyższej liczby mikroorganizmów występujących w wodzie, które często wykazują tendencję do przylegania do cząstek stałych. Jeżeli mętność nie jest związana z przekroczoną dopuszczalną liczbą mikroorganizmów, wówczas można przyjąć, że jest wynikiem zawartości substancji mineralnych lub naruszenia osadów i biofilmu w sieci dystrybucyjnej. Zawyżona mętność może wpływać na wygląd oraz smak wody.

Jon amonowy w wodzie do spożycia nie ma bezpośredniego znaczenia dla zdrowia i dlatego nie zaproponowano zalecanej wartości opartej na kryteriach zdrowotnych. Jego zawyżona wartość może zmniejszać skuteczność dezynfekcji wody, przyczyniać się do powstawania azotanów w sieci wodociągowej, a także wywoływać zmiany smaku i zapachu wody.

Bakterie grupy coli są parametrem wskaźnikowym wykorzystywanym do oceny jakości wody w systemach dystrybucji. Wykrycie ich obecności w systemie dystrybucji może wynikać z nieprawidłowości w uzdatnianiu wody ujmowanej, zanieczyszczeniu wtórnym sieci dystrybucyjnej w wyniku awarii lub modernizacji instalacji wodociągowej, występowaniu przepływów wstecznych, obecności warunków sprzyjających powstawaniu biofilmu na powierzchniach przewodów lub w instalacjach wodnych w budynkach, odrywanie się fragmentów biofilmu na skutek starzenia się, gwałtownej zmiany ciśnienia, itp. Dopuszcza się pojedyncze bakterie grupy coli w ilości poniżej 10 jtk/100ml, przy równoczesnym wykluczeniu wskaźników kałowego zanieczyszczenia wody, to jest *Escherichia coli* i enterokoków oraz przy niezwłocznym podjęciu skutecznych działań naprawczych.

Ogólna liczba mikroorganizmów (OLB) w 22 ± 2°C po 72h jest wskaźnikiem skuteczności procesów uzdatniania wody i uchodzi za jeden z najbardziej przydatnych w ocenie stanu sanitarnego systemu dystrybucji. Parametr ten obrazuje m. in. warunki sprzyjające narastaniu mikroflory, w tym stagnację wody, znaczną zawartość w wodzie substancji wzrostowych wykorzystywanych przez mikroorganizmy, biofilm i/lub inne niedostatki w zakresie utrzymania sieci wodociągowej. Mikroorganizmy występujące w wodzie

przeznaczonej do spożycia przez ludzi obejmują szeroki zakres i są rozpowszechnione w środowisku, a organizm człowieka styka się z nimi nieprzerwanie. Bakterie, których optimum wzrostu przypada na przedział temperaturowy $22 \pm 2^{\circ}\text{C}$ zwykle nie cechują się właściwościami chorobotwórczymi i nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, jednak zgodnie z zapisami cyt. rozporządzenia zaleca się, aby liczba bakterii w 22°C w kranie u konsumenta nie przekraczała 200 jtk/1ml.

W 2025 r. w wodzie z wodociągu Czarne Górne oznaczono następujące parametry:

- mikrobiologiczne: liczba enterokoków, Escherichia coli, bakterie z grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22°C ; Clostridium perfringens;
- fizykochemiczne: odczyn pH, przewodność elektryczna, chrom, ołów, kadm, miedź, sód, magnez, glin, mangan, żelazo, nikiel, arsen, selen, antymon, bor, ogólny węgiel organiczny, siarczany, chlorki, fluorki, mętność, barwa, zapach, smak, indeks nadmanganianowy, bromiany, jon amonowy, azotany, azotyny, cyjanki wolne, rtęć, twardość ogólna CaCO_3 , benzo(a)piren, suma wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, akryloamid, epichlorohydryna, benzen, chlorek winylu, suma trichloroetenu i tetrachloroetenu, 1,2-dichloroetan, trichlorometan (chloroform), pestycydy, suma pestycydów, suma THM, bromodichlorometan

W 2025 r. nie zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kwidzynie wystąpienia niepożądanych reakcji związanych ze spożyciem wody z wodociągu sieciowego Czarne Górne, natomiast dwukrotnie wniesiono interwencję na niewłaściwą pod względem fizykochemicznym i organoleptycznym jakość wody.

Biorąc pod uwagę wymagania określone dla poszczególnych parametrów w rozporządzeniu o jakości wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie w przypadku ich spełnienia stwierdza przydatność wody do spożycia, a w przypadku przekroczeń szacuje ryzyko zdrowotne konsumentów i określa warunkową przydatność lub brak przydatności wody do spożycia. Jakość badanej wody nie stanowiła zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów.

Z uwagi prowadzone na dzień 31.12.2025 r. postępowanie administracyjne dotyczące przekroczenia manganu, żelaza i mętności **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kwidzynie stwierdził za rok 2025 warunkową przydatność wody do spożycia z wodociągu sieciowego Czarne Górne.**

Anna Kak
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Kwidzynie
/dokument podpisany elektronicznie/